

לשוננו לעם

עורכים: ע' איתן ומ' מדן

מתוך

כרך כו, תשל"ה

האקדמיה ללשון העברית
מוגן בזכויות יוצרים

פניני לשון משו"ת "פני יהושע"*

ואבוא היום אל העיין תלמוד תורתך
וכל זה אינו שוה לי, כי די בצרה זו
דבר זה השכל מאמת
אבל מצאתי און לי דאינו כן
זו אינה תורה להרבות המחלוקת
הטוב והישר בעיני א' ואדם לעשות פשרה.
מכל מקום לבי נוהם
גרירה לא הוה פתיבה
אפשר שכל הקהילות הגדולות לא יהיו בני תורה, ורימונו
לבד יהיו בני תורה?
להבת האמת היא הניעה היד הכותבת
אין אלו אלא דברי נביאות
בעלה הרחיק נדוד מעליה
מה לנו עם אלו האחרונים, אנו אין לנו אלא דברי הראשונים
שמה תטרוף השעה תבטל והמצוה
מה יקר חסדך ... להשיבני ולהשמיעני הוד קולך
כל הראיות שהביא מכ"ת (= מעלת כבוד תורתו) לדבריו
הן דקין פקירי העפביש

* ר' יהושע וַלֵק, מגדולי הפוסקים, רב בלבוב ובקראקא,
נפטר בשנת ת"ח.
"פניני הלשון" המובאות כאן רובן מדברי המשיב ומקצתן
מדברי השואלים.

ויש לתמוה על תמיהתך
שערי תירוצים לא נעלו
מה שחיסר זה גילה זה

לכאורה רחוק מאת האישה (העגונה) הזאת מנחם להתירה
אין השבועה חלה על אהבה, ואי-אפשר להישבע לאהוב

את...

יש להתפלא עליו שייקח פיקחת ויאהב גם את המטורפת...
ולא אשא פני איש, כי האמת אהוב יותר מן הפול
שלא יחשדני שאני משליך חלילה דבריו אחרי גוי.
וזה שיבוש גדול והבל הבלים

אין ראוי משוא פנים כדברי אלקים חיים
ידעתי, כי אלמלי אמרה יהושע בן נון, לא צייאת ליה
בייחוד כי אין כלי אומנותי (ספרים) בידי, אשאל בקצרה
פקח עניך וראה במה אתה פוטרני
בתחילת דברי מזרי הגבהת אותם, ובסוף הכיתם החרמתם
בלשון שכתבת

האדם יראה לעיניים מלבושי העליונים
חתיכה (פצע) בראש אדם (יהודי) שכיח ומצוי בכל יום,
ובייחוד בגלות המר הזה.

כי האהבה דוחקת, לא יכולתי להתאפק מלהשיב
הפנאי אינו מספים אתי, ולא יתנוני השב רוחי
הנה באתי בשורתיים אלו לדרוך בגינת המלך ממלכי רבנן
הקשית (לשאול), למה לי הני טעמי המטולאים.
הנה חתרתי היבשה ללמד זכות על מע"כ (מעלת פבדו)
פירוש זה אין בו לא תבלין ולא מלח

דלא נימא, שהגביה הקיסם והניח הקורה
למה נרבה מחלוקת ... ומיעוט מחלוקת עדיף
כל טובי העיר הם על קהלם פנשיאים (בגולה)
הלכה רווחת בישראל, שאין משתכרין בשל עניים.